

[Helle Degn]

Det synes jeg også vi skal se nærmere på under udvalgsarbejdet.

Spørgsmålet, der blev rejst af fru Aase Olesen, om den stramme administration af gældseftergivelse, synes jeg er spændende. De spørgsmål, fru Aase Olesen i øvrigt nævnte, synes jeg også det kan være spændende at få lidt nærmere belyst.

Summa summarum vil jeg gerne takke for behandlingen. Jeg håber, at vi kan nå hinanden, så vi kan komme et skridt videre i ligestillingens navn.

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg er nødt til at gøre opmærksom på over for fru Helle Degn, at det med at komme et skridt videre i ligestillingens navn fik et grimt hak i tuden her. Når det er således, at der ændres i lovgivningen om socialindkomst, så er det ikke for nogle landmænd, så er det for nogle landbofamilier. Selv om det er svært at skaffe piger, der tør gifte sig med landmænd, så er der stadig væk heldigvis nogle piger, der vover sig ud i det, og der er altså en hel del kvinder ude i landbohjemmene. Jeg synes, at de bemærkninger, vi fik her fra formanden for ligestillingsrådet, var groft diskriminerende, og det vil jeg tage meget skarp afstand fra på landbokvindernes vegne.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 26:

Forslag til folketingsbeslutning om børnefamiliens økonomi.

Af Tinning (VS) m.fl.

(Fremsat 23/11 82).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Palle Simonsen):

Ifølge det forslag til folketingsbeslutning, som vi nu har til behandling, ønsker VS, at folketingsrådet skal opfordre regeringen til at sætte ind til støtte for børnefamilien på 3 områder: dels skal børnetilskuddet sættes op, så det dækker de faktiske merudgifter ved at have børn, dels skal daginstitutionsophold gøres gratis, og dels skal de kollektive trafikmidler gøres gratis for børn.

For børnetilskuddenes vedkommende har forslagsstillerne selv skønnet, at tilskuddene skal op i en størrelsesorden på 11.000–13.000 kr. om året. Til sammenligning kan jeg nævne, at det almindelige børnetilskud som bekendt er på 2.244 kr. om året. Da forslaget var til behandling sidste forår – det er jo ikke noget nyt forslag – udtalte den daværende socialminister bl.a., at forslaget indebar en meget betydelig udgiftsforøgelse, som han ikke i den daværende økonomiske situation mente han kunne gå ind for. Jeg vil egentlig gerne gøre min forgængers ord til mine.

Der er intet i udviklingen siden da, der tyder på, at der overhovedet er noget grundlag for at skifte signaler. Jeg synes egentlig, det er meget stærkt at fremsætte et forslag, som har så stærke udgiftsmæssige konsekvenser, som dette forslag har, men det er naturligvis VS' eget ansvar.

Forslaget om at gøre daginstitutioner gratis for alle blev imødegået af min forgænger bl.a. med den bemærkning, at det ville medføre merudgifter på ca. 1½ mia kr. om året. Det i sig selv er tilstrækkelig årsag til at afvise det. Dertil kommer naturligvis også, at hvis man gør daginstitutionsopholdet fuldstændig gratis, stiger efterspørgslen. Det betyder altså, at der bliver tale om endnu større udgifter. Jeg skal ikke komme nærmere ind på, på hvilke måder regeringen ønsker at løse disse problemer. Det har vi haft tilstrækkelig mange debatter om, og det tror jeg står meget klart.

Med hensyn til forslaget om, at den kollektive trafik skal være gratis for børn i og under den skolepligtige alder, må jeg tilstå, at heller ikke det kan regeringen gå ind for.

[Socialministeren]

Fastsættelse af takster er jo ikke bare et statsligt, men også et amtskommunalt og et kommunalt anliggende, og vi er faktisk i socialministeriet enige med ministeriet for offentlige arbejder om, at vi ikke skal føre socialpolitik over takstpolitikken. I tilknytning til forslagsstillernes begrundelser for forslaget vil jeg godt bemærke, at det også efter ministeriet for offentlige arbejders opfattelse kun i meget begrænset omfang kan og bør gå ind i de overvejelser, som vi skal foretage os på disse områder.

Jeg vil sige alt i alt, at ingen af de tre forslag kan vi tilslutte os, og det er nok ikke nogen overraskelse for VS.

Taanquist (S):

Vores ordfører, hr. Torben Lund, kan ikke være til stede, og jeg skal derfor på hans vegne sige følgende.

Vi havde den 1. april 1982 lejlighed til at drøfte et nøjagtigt identisk forslag fra VS, så jeg skal i det væsentlige henvise til de bemærkninger, som den daværende socialminister og den socialdemokratiske ordfører gjorde ved den lejlighed. Forslaget egner sig ikke til nogen stor, principiel diskussion om børnefamiliernes situation.

Om børnetilskuddene vil jeg sige, at det fortsat er vores opfattelse, at samfundet har en betydelig forpligtelse til at sikre alle børn en god og tryk opvækst, og jeg tror egentlig også, at det er et sådant ønske, der ligger bag VS' forslag. Børnetilskuddene yder sammen med en række andre sociale ordninger et væsentligt bidrag til lettelse af børnefamiliernes økonomiske situation i almindelighed. Regeringen har på rekordtid forsøgt – og til en vis grad er det også lykkedes – at gennemføre store nedskæringer på disse områder. Det skal vi dybt beklage, for situationen for børnefamilierne med små og jævne indkomster var anstrengt nok i forvejen. Når VS som modspil foreslår en fem-seksdobling af børnetilskuddene til en samlet udgift anslået til ca. 15 mia kr. og samtidig foreslår en fordeling, hvorefter alle uanset indkomstforhold skulle have lige andel heri, må vi klart melde fra. Forslaget er aldeles urealistisk og helt ude af trit med den samfundsøkonomiske situation. Børnetilskud bør ikke ydes til alle, men bør komme de børnefamilier til gode, som har behov for et bidrag til forsørgelsen:

lavindkomstfamilier, pensionister, enlige forsørgere m.v. Om den gældende fordelingsnøgle vedrørende børnetilskud er rigtig, er vi villige til at gå ind i en drøftelse af.

Med hensyn til daginstitutioner er vi principielt enige i den målsætning, at daginstitutionsophold skal gøres gratis, men vi er også realistiske nok til at indse, at denne målsætning ikke lader sig realisere under de nuværende økonomiske forhold. Udgiften ligger formentlig i størrelsesordenen 1,5–2 mia kr. I den aktuelle situation er det for os magtpåliggende at forsøge at forhindre et angreb på daginstitutionsområdet og andre pædagogiske foranstaltninger, som regeringen og dens støttepartier er i færd med at foretage, både direkte ved at indskrænke disse foranstaltninger og indirekte ved forøgelse af forældrebetalingen. Vores daginstitutioner må ikke ødelægges på denne måde. Tværtimod tror vi på, at disse pædagogiske tilbud har en væsentlig betydning for børnenes personlige udvikling og opvækstvilkår i det hele taget.

Forslagsstillerne anfører i bemærkningerne et mindre ambitiøst forslag om at justere fripladsgrænserne. Dette er vi til gengæld positive over for, al den stund disse grænser ikke har været justeret i flere år. Men vi ønsker, at det skal være et led i en samlet omlægning af dagstitutionsbetalingen. Et forslag til justering af fripladsgrænserne havde vi selv gjort visse forberedelser til, da den socialdemokratiske regering måtte gå af i efteråret.

Forslaget om den kollektive trafik må vi afvise. Det er primært et amtskommunalt og kommunalt anliggende. Vi ønsker ikke at føre socialpolitik over den kollektive trafikale forhold alene. De gældende kørselsordninger i folkeskolen dækker i øvrigt betydelige kørselsbehov i forbindelse med transport mellem hjem og skole.

Når vi således afviser VS' samlede beslutningsforslag, som det foreligger, er det bestemt ikke, fordi vi ikke erkender, at børnefamilien i lavindkomstområdet har store problemer og ikke mindst har fået det efter regeringsskiftet, men fordi det foreliggende forslag ligger helt uden for virkelighedens grænser.

Lizzie Lichtenberg (KF):

[Lizzie Lichtenberg]

Dette beslutningsforslag er jo ord for ord det samme, som vi behandlede – som hr. Taanquist lige har nævnt – for cirka et års tid siden, nemlig den 1. april 1982. Jeg kunne derfor nøjes med at henvise til ordførertalen ved den lejlighed, men jeg vil dog her i dag gerne knytte følgende bemærkninger til.

Det konservative folkeparti ønsker stadig en familiepølitik, der skal skabe gode rammer, som den enkelte familie selv fylder ud, og inden for hvilke den har mulighed for selv at være ansvarlig for sin situation.

Den politiske retning, dette beslutningsforslag giver udtryk for, kan vi ikke gå ind for. De faktiske merudgifter ved at have børn er forskellige fra familie til familie, fra barn til barn. Man kan ikke ensrette disse, som det ønskes i dette beslutningsforslag.

Gratisprincippet, der er foreslået indført på daginstitutionsområdet og trafikområdet, vil ikke gavne børnefamiliens økonomi, tværtimod. Pengene til finansiering af disse projekter kan kun komme ét sted fra, nemlig fra skatterne, og børnefamiliene er jo også skatteramte borgere.

Sammenligningen med skolevæsenet, hvor det offentlige har påtaget sig undervisningspligten, holder ikke over for daginstitutionerne, for endnu er der ikke undervisningspligt eller daginstitutionspligt for børn i alderen 0 til 6 år. Men en nytænkning og flere muligheder for tilbud inden for institutionsområdet er nødvendig, og derfor håber jeg, man har inspiration og følger ministerens opfordring til, at man forsøger sig på disse områder, som loven netop giver mulighed for inden for institutionsområdet.

Vi ønsker at bibeholde fripladsordningerne, men vi ønsker dem også gerne udbygget. Socialministeren har ved forskellige forslag forsøgt det, men det er jo rigtigt, at det hører hjemme i en samlet økonomisk familiepølitik.

Vi ønsker ikke at bruge dette beslutningsforslag til at ændre noget vedrørende transportomkostningerne. Som den tidligere ordfører og ministeren udtalte det, vil heller ikke vi i den grad føre socialpølitik over den kollektive trafikks takster.

Vi kan derfor ikke fremme det foreliggende beslutningsforslag.

Først vil jeg gerne anholde nogle bemærkninger, som hr. Taanquist på hr. Torben Lunds vegne gjorde til dette beslutningsforslag. Han nævnte de besparelser, som den nuværende regering har foretaget over for lavindkomstfamilierne. Det vil jeg gerne have lidt mere at vide om, for jeg er ubekendt med, at noget sådant skulle være tilfældet. Jeg er i hvert fald ikke klar over, hvad der hermed hentydes til. Så vidt jeg husker, var der tale om det modsatte. Vi har fremsat et enkelt forslag, som ikke kom igennem, hvorefter man kun fik reguleret i forhold til den regulering, der ellers er tale om – altså en 4 pct.s regulering i stedet for dyrtidsregulering. Det drejede sig om indkomstgrænserne på daginstitutionsområdet. Men det reelle var jo, at der i det forslag var tale om, at nogle af besparelserne, som var foreslået, skulle have været brugt til at hæve fripladsgrænserne med. Jeg håber da stadig væk, at vi kan arbejde videre med det, for jeg forstod på hr. Taanquist, at han også var indstillet på, at vi skulle have ændret ved noget af vores familiepølitik, så vi lader nogle flere midler komme de svagest stillede i vores samfund til gode.

Jeg ville lige gøre de bemærkninger, fordi vi hver gang får det fremstillet, som om denne regering vil angribe lavindkomstfamilierne. Der kan ikke påvises ét sted, hvor regeringen har gjort det.

Det forslag, som vi har til behandling her, har vi jo diskuteret før, sidst den 1. april 1982. Det var en god dato at diskutere dette forslag på, for det er et slag højt oppe i den blå luft. Ingen tror på, at man kan komme igennem med det.

Nogle af de tanker, der ligger bag forslaget, kan vi da godt gå ind på, men venstre har altså et noget andet syn på det end VS. Vi tror ikke på, at forældre, som vælger at få børn, prioriterer det materielle på samme vis som familier, der vælger ikke at få børn. Vi tror, at de er parate til at sige: noget af det materielle forbrug, som vi ellers har, bruger vi altså nu til det med børnene. Det kan måske være lige så meget værd som den bil, der nævnes i VS' forslag. Jeg synes, det er mærkeligt, at man ikke har sørget for at få den bil taget ud af beslutningsforslaget – men det er selvfølgelig en rationalisering at komme med nøjagtig det samme forslag, det kan jeg

Henrik Toft (V):

[Henrik Toft]

godt se. Der er dog nogle få tal, der er ændret, det har jeg bemærket.

Jeg vil godt sige til hr. Tinning, at venstre ser nu sådan på det, at børnene er forældrenes ansvar, og vi tror altså på, at de er parate til også at ændre ved deres forbrugsmønstre, når de får børn. Man kan ikke fremstille det så firkantet, at der skal være nøjagtig de samme forbrugsmuligheder for familier med børn, som der er for andre.

Vi skal selvfølgelig gøre noget fra samfundets side for at sikre dem, som har de dårligste økonomiske vilkår. Det vil venstre meget gerne være med til. En af de interessante ting, vi fik frem under behandlingen af lovforslag nr. L 3, var netop, at det viste sig, at netop enlige med børn var nogle af dem, som rangerede temmelig højt med hensyn til indkomst. Det vakte anstød, og det var medvirkende til, at forslaget ikke kom igennem på det tidspunkt. Der har vi så lært noget. Det må vi prøve at få ændret på.

Med hensyn til det andet forslag om dag-institutionsophold vil jeg sige, at der skal selvfølgelig være den mulighed. Men når 50 pct. af børnene bliver passet af forældrene, uden at samfundet bidrager til det, ud over hvad der ligger skattemæssigt, kan man nok sætte et spørgsmålstejn ved, om det så er rimeligt, at man går ind i virkelig store udgifter for den resterende halvdel vedkommende. Det er et spørgsmål, som jeg vil stille til hr. Tinning, og som jeg gerne vil have et svar på.

Jeg kan se, at min taletid er udløbet. Det sidste punkt kan vi ikke gå ind for.

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

De mange interessante spørgsmål fra hr. Henrik Toft skal jeg nok vende tilbage til i min senere replik. Der er bare to ting, jeg lige vil nævne.

Den ene er for at forebygge yderligere misforståelser. Selv om vi, som hr. Henrik Toft selv gjorde opmærksom på, stort set har skrevet det samme nu for anden gang, må det være lykkedes for hr. Henrik Toft for anden gang at overse noget af det, for der står faktisk, at det, vi foreslår, er, at regeringen som led i en samlet børnepolitik udarbejder en plan – en plan for realiseringen af nogle af de målsætninger, som derefter er

ridset op. Vi ved, at socialministeren håber – man kan måske endda sige håber inderligt – at realisere nogle af sine mål for ældrepolitikken inden for de næste 10 år – altså håber, at det godt kan være, der så går 20 år eller sådan noget. Deri ligger, at man altså kan lave en plan for ældrepolitik, der rækker 10 år frem. Det kunne man sådan set også for børnepolitik. Jeg siger det, fordi jeg synes, det er dumt hele tiden at køre debatten på den misforståelse, at lige her og nu vil vi partout bruge 5-10-15 mia kr. eller sådan noget. Det grænser jo til det stupide, og det kendetegner ikke VS, som man ved.

Den anden ting, jeg ville sige, var, at jeg kunne godt tænke mig at høre, hvorfor dyrtidsindgrebet og hvorfor indgrebet omkring karensdagen og hvorfor bloktilskudsbesparelserne ikke rammer lavindkomstfamilierne hårdere end andre familier.

(Kort bemærkning).

Henrik Toft (V):

Jeg er glad for det tilsagn, som hr. Tinning gav om, at vi skal drøfte det her videre. Det er bestemt også min opfattelse og venstres opfattelse, at det skal vi gøre.

Med hensyn til det andet spørgsmål gjorde vi jo netop det med hensyn til karensdagen på foranledning af fru Aase Olesen, at det gled ud.

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Det er, som det hedder parlamentarisk, lodret usandt. Det, det drejede sig om, var, at regeringen kom i første omgang og sagde: nu skal alle, der har børn, rammes af den første karensgang. Det, der så skete, var, at man pillede nogle ud, nemlig dem, der i forvejen i henhold til overenskomsten, kutymer eller andre former for aftaler havde ret til den fraværsdag ved deres børns sygdom. Men det vil sige – det er vigtigt, så lad os droppe alt det andet, lad os nu prøve bare at få forklaret det, som det endnu ikke er lykkedes venstres børnepolitiske ordfører at forstå – at man faktisk har lavet et voldsomt indgreb over for børnefamilierne. Der findes nogle familier med børn, hvor det var sådan, at før regeringen kom til, var der ikke nogen karensgang, og da skulle man ikke selv betale

[Tinning]

sin første sygedag. Nu findes der nogle familier med børn, hvor man skal, nemlig alle dem, som ikke havde enten overenskomstmæssige aftaler eller andre kutymer, der sagde det modsatte. Deres forhold er notorisk blevet forringede. Ganske rigtigt har fru Lone Dybkjær holdt en utroligt rørende tale om, at det ikke måtte ske, men den selv samme fru Lone Dybkjær har nogle få dage senere sagt, at den løsning, man nu fandt, nok var den praktisk bedst mulige. Den praktisk bedst mulige – som altså betød, at man forringede vilkårene for mange familier med børn. Det har man gjort, det har hr. Henrik Toft gjort, det har venstre gjort, det har regeringen gjort. Man kan sige, at sådan er der så meget, og tingene kan smutte, men man skal i hvert fald ikke komme og sige, at man ikke har gjort det.

Agerschou (SF):

Det er helt befriende for en gangs skyld at skulle behandle et forslag, der har til hensigt at forbedre børnefamilieens vilkår i stedet for som gennem hele efteråret at skulle arbejde med forslag, der udelukkende havde til formål at genere børnefamilier mest muligt.

Forslaget fra VS består af tre dele, som SF principielt kan tilslutte sig alle sammen. Det første er, at børnetilskuddet skal dække de faktiske merudgifter ved at have børn, dække merudgifter til husleje, tøj og mad. Her synes jeg, forslaget består af to dele, dels det indholdsmæssige, dels det, som hr. Tinning kalder det realpolitiske. Det indholdsmæssige er: hvem har ansvaret for børnene? Her mener vi i SF, at børn også er et fællesskabsansvar, at fællesskabet, samfundet som sådant har en interesse i og ansvaret for, hvilke vilkår der gives børn, og hvilke vilkår der gives børnefamilier. Det ved jeg godt at en del af de borgerlige partier er imod. De mener, at børns og børnefamilieens vilkår er helt op til de forhåndenværende søms princip. De, der er rige, kan hygge sig lidt mere med deres børn, og de, der har travlt med at skrabe sammen til den daglige føde, har så ikke tid til at give deres børn de samme muligheder. Det er meget kort sagt de borgerlige partiers betragtninger.

Når vi så når til det realpolitiske – og det realpolitiske her i folkettinget begrænser sig i hovedsagen til det økonomiske – er det da

rigtigt, som socialministeren også har lagt mærke til, at hvis vi gennemførte VS' forslag i morgen, ville det koste 15 mia kr., og det er selvfølgelig urealistisk. Det betyder også, at socialministeren rent faktisk ikke har læst VS' forslag, for der står netop på allerførste side – som oven i købet faktisk kun består af 10 linjer – at folkettinget opfordrer regeringen til som led i en samlet børnepolitik at fremlægge en plan, som gradvis i løbet af en årække fører frem til følgende målsætninger – og så kommer bl.a. noget om børnetilskuddet. Det synes jeg også socialministeren skulle lægge mærke til.

Punkt 2 i VS' forslag går ud på, at daginstitutionsoophold på samme måde som skolegang gøres vederlagsfrit. Det har på samme måde en indholdsmæssig side og en realpolitisk side. Det indholdsmæssige er, om man ønsker at give børn så optimalt gode opvækstvilkår som muligt. Hvis man ønsker det, så er det efter SFs opfattelse sådan, at tilbud om daginstitutionsplasser for børn er noget, der er særdeles vigtigt. Så vidt jeg kunne høre på socialministerens indlæg, tager han egentlig ikke stilling til det, men vi kender de konservatives holdning fra andre lejligheder. Det vil gøre efterspørgslen på daginstitutioner større, mener socialministeren, og det skal nok også være rigtigt. På præcis samme måde kunne man argumentere med hensyn til folkeskoleophold. Derfor venter jeg da på, at socialministeren sælger det forslag til undervisningsministeren, at man indfører en betalingstakst for folkeskoleopholdet. Det ville rimeligvis også gøre efterspørgslen efter pladser i folkeskolen noget mindre.

Til allersidst forslaget om de kollektive trafikmidler, der skal gøres gratis for børn i og under den skolepligtige alder. Deri er vi fuldstændig enige. Vi mener, at den byudvikling, den byplanlægning, der har fundet sted gennem de sidste 15–20 år, har gjort, at børn har mere brug for at være mobile, end man var tidligere. Det har noget at gøre med, at fritidsaktiviteter er blevet centraliseret, specielt i de store byer. Det har noget at gøre med, at man ikke længere kan lege i de boligområder, man har bygget op. Børns fritidsliv er blevet noget, der ligger længere væk, og derfor har børn større behov end tidligere for at bruge bl.a. de kollektive trafikmidler. Vi ser for så vidt det samme på skoleområ-

[Agerschou]

det, hvor børn i mange byer skal ad en temmelig lang skolevej for at nå til skole, hvorfor det er nødvendigt at bruge de kollektive trafikmidler. Også ud fra den betragtning mener vi, at VS' forslag nr. 3 ville være en god ting at få gennemført.

Alt i alt er vi enige med VS og vil gerne arbejde videre med de forslag i udvalget, sådan at vi kunne komme frem til en samlet børnepolitik, der kunne udformes i løbet af en række år.

Askjær Jørgensen (FP):

Hr. Tinning gør meget for at pudse den glorie, som hr. Tinning tror VSerne har vedrørende børnepolitik. Men selv om jeg tager mine nye briller på, som ikke er købt i brugsforeningen, kan jeg slet ikke se, at hr. Tinning og hans parti har nogen børnepolitik og en politik, der er venlig over for børnefamilierne. Tværtimod, alt det, som VSerne vil og stemmer for og argumenterer for, er fjendtligt over for børnefamilierne, så det brager.

Uanset om det er noget, der skal ske i morgen, eller det er noget, der skal ske over en 10 års plan eller en 20 års plan eller en 67 års plan, så er den barske sammenhæng jo, at alt det, vi bevilger herinde, er noget, der skal betales af nogen. Vi kan ikke blive ved med at plukke pengene ned af træerne. Jeg ved godt, at det tror VSerne man kan. Det kan man altså ikke. Der er også grænser for, hvor mange statsobligationer man kan sælge. Vi skal altså skaffe midlerne til alt det, vi vil.

Jeg ved godt, at der er nogle partier – først og fremmest VS – der køber sig stemmer ved, at man vil bevilge løs af en hel masse, der ikke er grundlag for. Men jeg vil spørge hr. Tinning: er det de unge under uddannelse, der skal betale noget mere i skat til børnefamilierne, eller er det folkepensionisterne, eller hvem er det, der skal betale det? Alle de mange penge, hvor skal de komme fra? Hvem skal betale dem? 80 pct. af skatterne i dette samfund betales vitterlig af lønmodtagerne. Hertil kan hr. Tinning godt sige: ja men de fåle erhvervsdrivende skulle også betale noget mere. Ja vel, men hvad sker der så? Så sker der det, at så nedlægger man erhvervsvirksomhederne, så er der ingen arbejdspladser til fædrene eller mødrene i børnefamilierne. Er det det, hr. Tinning vil?

Man vil både blæse og have mel i munden. Man vil tage sig selv i håret, og så vil man løfte sig. Det kan ikke lade sig gøre, hr. Tinning. Det er trist, at vi skal have medlemmer i dette ting, der i den grad prøver at skabe sig en glorie ved noget, som er så virkelighedsfjernt, uden den mindste sammenhæng med realiteter og kendsgerninger. Det kan jo ikke lade sig gøre. Den ene dag vil hr. Tinning give børnefamilierne mere, og den næste dag er det de ældre, der skal have – osv. osv. og så fremdeles. Når der skal bygges flere seminarier, i stedet for at der skal nedlægges nogle, så vil hr. Tinning også øse ud med penge. Det er fuldstændig galimatias-snak, hr. Tinning leverer med dette forslag. Hr. Tinning skal ikke komme herop og fortælle om, at det bare er en 10 års plan, der skal køre, og den skal sættes gradvis i værk osv. Lad os høre konkret, hvorfor børnefamilierne skal betale noget mere i skat. For det er det, hr. Tinning ønsker. Hr. Tinning ødelægger børnefamiliernes økonomi ved alle de penge, der skal strøs ud til alt det. De skal betales et sted fra.

Næsteften er der så det ideologiske i det. Hr. Tinning ønsker altså, at børnene skal have en maskinel opdragelse af statsmaskineriet. Det ønsker vi ikke. Vi tror altså, børnene har bedst af at være forældrenes. Alt det dér maskinelle, statslige noget, det synes vi ikke om. Vi synes, det er en ondskab af et groft format over for børnene.

Alt i alt er VSernes børnepolitik umenneskelig, børnefjendsk og væmmelig. Vi nærer afsky over for den.

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Som i april 1982 behandler vi nu beslutningsforslaget om børnefamiliernes økonomi. Jeg er klar over, at det er målsætninger, og at der er tale om en gradvis arbejden sig hen mod disse målsætninger. Tænke sig, hvis man havde udsigt til at have så mange penge, som dette forslag omfatter! Tænke sig, hvor mange områder man så kunne gå ind i reelt i socialudvalget og debattere, hvor vi skulle gå i gang!

Det er slet ikke tiden at tage en enkelt gruppe ud af samfundet og tale om, hvad man har tænkt sig at gøre for den. Det er tid at se på, hvordan vi kan sørge for, at vores ydelser til forskellige grupper står nogenlunde

[Yvonne Herløv Andersen]

de mål med de udgifter, de har. Det er derfor et spørgsmål om bredde i det, vi laver.

Vi er ikke enige med VS i spørgsmålet om børnene. Vi mener, reelt set, sådan som det også er formuleret i bistandsloven, at børnene er forældrenes ansvar. Det står der godt nok ikke, det skal jeg lave om på om lidt. Børnene mener vi er forældrenes ansvar, og samfundet træder så til i den udstrækning, der er økonomisk baggrund for det. Det har også noget at gøre med, hvordan erhvervslivet har det, og hvilke skatter der bliver lagt på det. Det, der står i bistandsloven, er, at enhver er forpligtet til at sørge for sig selv og sine i den udstrækning, det er muligt, og så træder samfundet til. Det er dér, de to ting tager hinanden i hånden.

Med hensyn til børnetilskuddene synes jeg egentlig, vi var inde i en vældig god dialog om, hvordan vi skulle omlægge børnetilskuddene, hvordan vi bedst kunne bruge dem, hvilke grupper der skulle tilgodeses mest, for det viste sig jo, at det egentlig ikke er de rigtige mennesker, der får disse børnetilskud. Det synes jeg stadig væk er et problem. At det så samtidig var de penge, som vi ville spare, vi ville bruge til regulering af fripladsgrænserne, gjorde det jo endnu mere indviklet, og vi står stadig væk med det problem. Vi skal altså ud at hente de penge til at tilgodesse fripladsgrænserne med et andet sted fra, og vi kommer snart til at tage stilling til, hvor det skal være.

Egentlig så jeg gerne, at børnetilskuddet var blevet, hvor det var før kildeskattelovsreformen, nemlig på skattebilletten. Jeg synes, det var en uskik at sende penge fra det offentlige budget til hver enkelt familie herhjemme, der havde børn. Jeg tror ikke, det var nogen god idé. Det medførte nemlig også hele debatten om, hvad de checks egentlig gik til, om de unge fik pengene udbetalt. Det synes jeg den enkelte familie selv må finde ud af.

Det eneste, der reelt er sket, siden forslaget blev fremsat sidst, er, at økonomien er blevet dårligere, og at regeringen er blevet skiftet ud. Det gør det ikke nemmere at komme igennem med forslaget, vil jeg tro. Der er godt nok nogle, der finder på nogle andre argumenter. Det er der jo ikke noget at sige til, sådan er det, når man skifter om. At nogle så benytter lejligheden til at fortælle, hvad

de egentlig gerne ville, er forståeligt. Det er til hr. Taanquist.

Med hensyn til den kollektive trafik er det jo sådan, at i visse kommuner har man gennemført det, der her foreslås. Det er op til den enkelte kommunalbestyrelse at finde ud af, hvad man vil bruge sine penge til.

Med hensyn til daginstitutioner skal det være sådan, at man betaler efter evne, og det er kommunalbestyrelsen, der fastsætter de takster. Sådan må det være, og sådan har det været hele tiden.

Jeg beklager, men jeg mener, disse spørgsmål må indgå i en større debat om, hvordan vi tilgodeser ønsket om at bevare de forskellige niveauer, vi har, med den begrænsede økonomi. Jeg synes ikke, det er tidspunktet at tage en debat om en enkelt sektor inden for hele samfundet.

Aase Olesen (RV):

Der er meget, der ikke er, som det burde være i det samfund, vi har i dag, når vi ser på børnenes vilkår. En af de alvorligste trusler, der hænger over vores børns hoveder, er den regning, som vi, der tjener penge for øjeblikket, tillader os at udskrive i renter og afdrag. Jeg vil godt spørge hr. Tinning, om det virkelig kan være rigtigt, at venstrefløjen her i dette folketing bare uden videre melder pas over for det problem. Hvad i alverden skal det betyde, at man skriver, at det skal finansieres over skattesystemet? Hr. Tinning ved, at vi ikke engang kan finansiere de offentligt ansattes lønninger med de skatter, vi kræver hjem nu, og jeg går ud fra, at hr. Tinning er så politisk realistisk, at han ved, at når vi forhåbentlig inden længe får lavet en mere retfærdig skattereform, så kan den heller ikke indkradse flere penge end det, vi får ind i dag – så kan den nemlig ikke gennemføres. I forvejen kan vi endda frygte, at den kommer til at koste penge med de overgangsordninger, man bliver nødt til at lave, bl.a. for at tilgodesse de børnefamilier, som sidder med store renteudgifter for deres bolig.

Den slags lette og nemme løsninger giver jeg virkelig ikke meget for. Jeg må konstatere, at venstrefløjen kun interesserer sig for overbudspolitik, og det er fuldstændig risikofrit. Vi kan også konstatere, at man overhovedet ikke ønsker at gøre noget ved de vanskeligheder, samfundet er i, at man så at sige

[Aase Olesen]

bare melder pas. Det synes jeg er alvorligt, og det er så meget mere sørgeligt, som man kunne forvente fra nogle af de partier i hvert fald, at de kunne have lyst til at komme med et bidrag om, hvordan de synes verden burde se ud om 10–20 år ud fra nogle realistiske udgangspunkter.

Jeg skal ikke blande mig i diskussionen med hr. Henrik Toft, men da den også berørte det radikale venstre, vil jeg sige, at der er ingen forskel på de regler, der gælder for børns sygdom og karensdag, fra før den 16. oktober og efter. Det kan hr. Tinning ikke på nogen måde påstå. De, der har haft mulighed for at holde en dag fri, når børnene var syge, kan gøre det fortsat, og de, der ikke havde det, har fortsat mulighed for at forhandle sig til den rettinghed.

Børnefamilierne bliver ligesom alle andre familier – det er jo dér, hr. Henrik Toft naturligvis har ret – ramt af en række andre stramninger, ja, for vi kan ikke lave specielle regler for børnefamilier. Man løb ind i praktiske vanskeligheder, hvis man ligefrem skulle have udvidet forældres ret til at være hjemme. Den eneste forskel – jeg vil godt høre hr. Tinning, om det var det, han tænkte på – kan være, at børnefamilier i dag ikke kan blive hjemme en dag på grund af deres børns sygdom og så komme og fortælle, at det er, fordi de selv var syge. Men jeg går ud fra, at det ikke var det, hr. Tinning tænkte på.

Jeg skal ikke i dag sige ret meget mere. Denne diskussion har været ført før. Jeg har tidligere i dag meldt, at det, det drejer sig om, selvfølgelig er en omstilling og på mange måder en begrænsning af det kæmpeunderskud, vi har i vores statskasse, men vi har tidligere meldt – det skal også være et svar til hr. Henrik Toft – at vi er parat til at diskutere omlægninger af overførselsindkomster, herunder børnetilskud og ungdomsydelse, men vi mener ikke, at det er børnefamilien, der skal holde for, når det drejer sig om besparelser.

Jeg har noteret mig med stor tilfredshed, at finansministeren har sagt, at han er parat til at sætte det ind i en større sammenhæng omkring en skattereform. Fra det radikale venstres side mener vi ikke, man kan gøre noget bedre end at begynde at interessere sig for persontilskud. Det vil simpelt hen være et

fundament for en fornuftig økonomisk børnefamiliepolitik, hvis man vil kalde det det.

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Jeg skal holde mig til diskussionen om karensdag og tage de andre ting om børnepolitik mere i almindelighed op i mit senere indlæg.

Fru Aase Olesen har fuldstændig ret. Der er ikke nogen forskel på reglerne. Men fru Aase Olesen har fuldstændig uret, når fru Aase Olesen tror, at det siger noget om virkeligheden. Der var et radikalt medlem af folketinget, fru Lone Dybkjær, der, synes jeg, på en menneskeligt varm og interessant måde beskrev den situation, man f. eks. som enlig mor står i, når man om morgenen er på vej på arbejde og barnet så pludselig siger: Jeg er syg, jeg har det skidt, jeg må blive hjemme. Her tror jeg fru Lone Dybkjær har ret – ja, jeg ved det, og fru Aase Olesen ved det. I den slags tilfælde sker der faktisk det, at vedkommende forældre, den enlige mor eller enlige far – kan blive nødt til at blive hjemme, måske bare er nødt til at tage nogle timer fri for at finde en eller anden pasningsmulighed for barnet, for man må jo ikke sende dem i daginstitution. Eller også sker der det, at man siger til barnet: ti stille, det skal nok gå, så kommer jeg og henter dig tidligt. Og så håber man, at barnet kan være lidt småsygt i institutionen.

Se, det er virkelighedens verden, og virkelighedens verden interesserer os noget mere end de formelle regler. I virkelighedens verden er det sådan, at regeringens indgreb, at venstres indgreb, at også de radikales indgreb har forringet vilkårene for de børnefamilier. Det er blevet sværere, selvfølgelig, fordi man nu står i den overvejelse, at man selv skal betale den første sygedag.

Så kan fru Aase Olesen komme og sige, at det er jo svindel, og det er jo misbrug og sådan noget. Ja, ja, vist er det da ikke hensigten med reglerne, og vist er det da i en eller anden forstand misbrug, det er sandt. Men jeg synes, de radikale skulle holde fast i, som fru Lone Dybkjær i øvrigt tidligere har gjort det også fra denne talerstol, at den slags ting ved vi godt har været meget udbredt, og vi ved, at når man så sætter folk til at betale for den første sygedag, så forringer man vil-

[Tinning]

kårene for dem og for børnene og for børnefamilierne. Det er det, der er sket. Jeg ved godt, man kan forhandle sig til noget andet i overenskomster og sådan noget.

(Kort bemærkning).

Yvonne Herløv Andersen (CD):

Da vi jo har kommunalt selvstyre, kan der endelig også ske det ved barnets sygdom, at man i nogle kommuner kan ringe op til hjemmehjælpskontoret allerede fra klokken er 5.30-6 og fortælle om situationen, og så kan der komme en ud ved arbejdstids begyndelse. Sådan er det også. Det er ikke kun den anden side.

(Kort bemærkning).

Askjær Jørgensen (FP):

Jeg har et helt konkret spørgsmål til hr. Tinning. Hr. Tinning har meget med, at man skal koncentrere sig om nogle ganske små firkanter. Derfor vil jeg prøve at hjælpe hr. Tinning, nu da hr. Tinning ikke kan magte at overse en stor helhed, og prøve at tage et lille stykke af sammenhængen ud. Da hr. Tinning nu taler så meget om, hvem der skal betale disse karensdage og disse sygelønsdage, vil jeg gerne spørge helt præcist: er realiteten den, at nogle i hvert fald skal betale dem, og i givet fald hvem?

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Jeg må bedrøve hr. Askjær Jørgensen med, at det varer ca. et kvarter, før svaret kommer, for spørgsmålet om finansiering kan vi lige så godt tage 5 minutter om samlet.

Jeg synes, det er fint, hvad fru Yvonne Herløv Andersen fortæller, at der er kommuner, hvor man på en eller anden led kan komme ud af det problem med det syge barn om morgenen eller om aftenen, når det skal i seng. Det synes jeg er godt. Den ene ting, man kunne have gjort, var, at man sikrede sig, at sådan var det overalt. Det ville have hjulpet, det vil jeg godt sige. Den anden ting, man kunne have gjort, var, at man kunne have ladet være med at skære ned i bloktilskuddene, før efter nedskæringen skulle det undre mig kraftigt, om der bliver voldsomt mange flere kommuner med en sådan - i øvrigt meget rimelig - ordening.

Inge Krogh (KrF):

Kristeligt folkeparti har adskillige gange fremsat forslag om forhøjelse af børnetilskuddene, men vi har hver gang knyttet ganske specielle betingelser til, nemlig at familien selv skulle sørge for pasningen af deres børn, hvis de skulle have disse forhøjelser af børnetilskuddene. Samtidig er det i øvrigt en besparelse, hvis man ser på, hvad børneinstitutioner egentlig koster. Det er særdeles dyrt.

Hvis vi fik det ekstra børnetilskud til de børn, der blev passet hjemme, ville det betyde, at barnet fik betydelig bedre kår, for det, det først og fremmest trænger til, er en god kontakt med enkelte voksne i et trygt miljø.

Vi kan derfor selvfølgelig ikke gå ind for, at børneinstitutioner skal være gratis. Det vil betyde en alt for stor belastning rent økonomisk for samfundet, og det vil også specielt virke hårdt over for dem, der foretrækker at passe deres børn hjemme selv - og det er der da fortsat også nogle der gør, og sikkert flere der gerne ville.

Vi kan ikke gå ind for en fri, gratis offentlig trafik for unge under 16 år. Det er, som det er nævnt flere gange, kommunerne, der bestemmer tariffjerne.

Tinning (VS):

Jeg vil godt starte med at takke dels ordføreren for socialistisk folkeparti for tilslutningen til alle tre punkter, dels ordføreren for socialdemokratiet for tilslutningen til målsætningen om, at daginstitutioner bør være gratis. Det var den pæne ende.

Vi har selvfølgelig ikke genfremsat dette beslutningsforslag, fordi vi håbede på, at det nu ville blive vedtaget. Derimod har vi genfremsat det, fordi vi synes, det er vigtigt, at fortsætte med at diskutere børnefamiliernes vilkår.

Jeg har hørt nogle ordførere sige - bl. a. hr. Taanquist, men jeg mener, der var flere af ordførerne, der sagde det - at dette forslag egner sig ikke rigtig til en stor og principiel debat om børnepolitikken. Det ved jeg egentlig ikke hvorfor det ikke gør. Jeg mener, at hvis vi skal diskutere børnepolitik i en sammenhæng - og det skal vi - så bør vi anstændigvis starte med at diskutere børnefamiliernes økonomi.

[Tinning]

Jeg ved, at socialministeren udtalte – det var den 8. oktober sidste år (sp. 373), hvor det skulle gå stærkt:

»Den debat, som jeg er meget villig til – det vil jeg gerne give tilsagn om her – at gå ind i, om, hvordan vi på længere sigt sikrer børnefamilierne, er vi altså nødsaget til at tage, efter at nogle af beslutningerne er truffet i den nærmeste fremtid omkring en række sociale love.«

Det, socialministeren sagde på en anden måde, var: lige nu har vi hulens travlt med at få sat dele af regeringens socialpolitik på skinner – lagt kniven parat, hvordan man nu vil udtrykke sig – og når vi engang er færdige med det, har vi tid til en mere sammenhængende og langsigtet drøftelse. Når vi kommer med dette forslag, er det præcis, fordi den kunne vi så tage nu. Det var sådan set meningen med det.

Jeg vil godt starte med at sige noget om alt det dér med pengene. Jeg ved ikke, hvor mange der havde lejlighed til at se TV-Avis i går, men de, der havde, kunne bl. a. se en glad, kan man næsten sige, i hvert fald en ret tilfreds finansminister, der blev spurgt, hvad udviklingen omkring OPEC betød for tiden. Ja, det kom jo lidt an på, om der nu bare skete et almindeligt fald i priserne, eller om bunden røg ud af oliemarkedet, det var svært at sige præcist, men at der i hvert fald ville løbe et par milliarder kroner ind, formentlig en hel del mere, det ville finansministeren godt stille i udsigt. Man kan selvfølgelig i sådan en situation gøre to forskellige ting. Den ene ting, man kan sige, er: da vi i det hele taget godt kan lide at få penge, fordi underskuddet er så stort, så er vi glade for det. Den anden ting, man kan sige, er: da vi nu pludselig får nogle flere penge, end vi egentlig havde regnet med, så er der måske nogle steder, hvor vi kan komme til at gøre tingene lidt bedre, end de ellers ville være, og det vil vi så gerne gøre. Jeg ved, at finansministeren helt i tråd med socialministeren selvfølgelig bare vil glæde sig over, at penge-
ne ruller ind, og ikke foretage sig andet.

Fru Aase Olesen siger rigtigt, at underskuddet, regningen i sig selv, er et kolossalt problem. Enig. Jeg mener, at det andet store, kolossale problem, vi har, er arbejdsløsheden, for vi kan formentlig hurtigt blive enige om, at vi har altså ikke flere værdier i dette samfund at gøre godt med end dem, vi pro-

ducerer. Det er et godt, gammelt, solidt, borgerligt nationaløkonomisk standpunkt, og det er værd at holde fast i. Vi har ikke flere værdier end dem, vi selv producerer.

Det var en del af baggrunden for, at VS som det første parti i dette land efter krisens gennemslag lavede en egentlig beskæftigelsesplan, som var udformet på en måde, så man kunne sætte flere folk i arbejde, så man kunne reducere kasseunderskuddet, så man kunne reducere betalingsbalanceunderskuddet. Jeg mener, planen kom engang i 1976, men det kan vi finde ud af. De ordførere, som muligvis har forlagt den, er selvfølgelig altid velkomne til at komme og få et nyt eksemplar.

Vi er enige i, at selvfølgelig må det underskud betales. Det skal betales. Vi er helt enige i, at sådan som det er i dag, er det først og fremmest, som hr. Askjær Jørgensen var inde på, den almindelige lønarbejder, som betaler den gæld af. Det er helt urimeligt. Det, det så må dreje sig om, er at finde frem til, om der er nogle områder, hvor vi bruger nogle penge, vi egentlig ikke behøvede at bruge. Det er klart, det er der. Vi bruger f.eks. 10 mia kr. om året på nogle erhvervstilskud, som det på intet tidspunkt har kunnet dokumenteres giver noget som helst i beskæftigelse. Sådan et område er der. Hr. Askjær Jørgensen sidder næsten og venter på, at jeg siger forsvaret, så det skal jeg springe over. Man kan også prøve at finde ud af, om der er nogle andre steder, hvorfra man kunne få nogle penge, som vi ikke får. Det er der naturligvis også. Der er en mere effektiv Nordsøbeskatning, og der er som et andet eksempel det forslag om beskatning af pensionfonde, som VS har fremsat. Jeg tror, det var omkring 30 mia kr., det ville give lige på en gang. Når det gælder de helt almindelige grundsætninger, at vi ikke har andre værdier at rutte med end dem, vi producerer, og at underskuddet skal fjernes, er vi enige så langt. Uenigheden opstår et andet sted. Fremskridtspartiet, det radikale venstre og den siddende regering siger: først erhvervslivet, så de andre. Hver gang. Helt fast. Socialdemokratiet siger det på en lidt anden måde, men den praktiske konsekvens er den samme. Det er dér, den politiske forskel går. Derfor synes jeg simpelt hen, det er for letkøbt, når nogle stiller sig herop og siger: det

[Tinning]

er bare så enormt dyrt, at det kan vi ikke have med at gøre.

Jeg synes, man burde kigge på bemærkningerne til vores beslutningsforslag, hvor vi faktisk har sagt, at det, man kan gøre, er, at man kan lave en udjævning af den enkeltes livsindkomst. Vi lægger op til, at man får lidt mere at råde over, mens man har børn, og lidt mindre, når ikke man har det, begge dele i sammenligning med forholdene i dag. Samtidig siger vi, at man også bør lave en udliggning, sådan at nogle af højindkomsterne kommer til at give noget mere til lavindkomsterne. Det var egentlig, hvad der er at sige om hele den finansieringsside. Jeg synes sådan set også, det bør være nok til, at det er sidste gang, vi har hørt den dér med, at det bare er for dyrt. Det skal ikke forstås som en indirekte annoncering af, at vi kommer med dette beslutningsforslag for tredje gang, men det kunne dog være, at vi kom med andre beslutningsforslag, som også vil være udgiftskrævende. Det kan man ikke helt afvise. Hvis man må sige, at det egentlig ikke er det med udgifterne, som er det egentlige problem, så synes jeg, det i forbindelse med daginstitutionerne var socialministeren, som havde mest fat i den politiske realitet. Socialministeren siger – som vanligt uden blusel – det går ikke at gøre daginstitutionsoopholdet vederlagsfrit, for så vil efterspørgselen stige. Sagt på en anden måde: det går helt agurk, hvis det bliver gratis, så vil folk for alvor komme til, ventelisterne vil stige, og hvad skal vi så gøre? Man kan også sige det lidt anderledes: selvfølgelig har socialministeren og andre en politisk interesse i at holde priserne mindst dér, hvor de ligger, og eventuelt forhøje dem. Det sker rundt om i kommunerne. Det er jo dem, der gør det. Så sparer man lidt på bloktilskuddene, fordi det hjælper dem lidt på vej. Det er altså den praktiske konsekvens af den politik, man i øvrigt fører på daginstitutionsområdet. Priserne stiger, og selvfølgelig falder efterspørgselen.

Det skal også være en kommentar til hr. Henrik Toft, som siger: er hr. Tinning da ikke klar over, at 50 pct. af børnene bliver passet af deres forældre? Til det vil jeg sige: jo, det er hr. Tinning da fuldstændig klar over, men det er klart, at det hænger sammen med, hvad det koster. Det kan da ikke tages som et udtryk for, at 50 pct. af forældrene åbenbart synes, det er bedre at holde

børnene hjemme. Det hænger også sammen med, hvad prisen for at få dem ud er. Her er det, vi mener, at man bør indrette tingene sådan, at forældrene får et reelt frit valg. Jeg vil gå ud fra, at specielt ikke hr. Henrik Toft kan være uenig med os i en så grundlæggende liberal tænkning. Vi siger: der bør være et reelt frit forbrugsvalg, og det er der kun, hvis man enten kan beholde sine børn hjemme eller kan sende dem i daginstitution gratis.

I forbindelse med den kollektive trafik synes jeg, det var lidt pudsigt, at der var en række ordførere, som snakkede om, at man ikke ville være med til at føre socialpolitik over den kollektive trafik. Man kunne starte med at sige, som fru Yvonne Herløv Andersen gjorde opmærksom på, at det gør man i en række kommuner. Man gør det også over for andre grupper. Pensionisternes særlig gode befordringsmuligheder opfatter jeg som et stykke socialpolitik over den kollektive trafik. Jeg synes, det er godt og fint, at de har de ordninger, men jeg synes nok, det er vigtigt at gøre opmærksom på, at det gør man altså allerede.

Derudover er det selvfølgelig rigtigt, at det er kommuner og amter, der bestemmer de ting, men det er stadig væk også sådan, at hvis man herindefra ville opfordre til, at man gjorde det, så kunne man også lave forskellige regler, som i hvert fald animerede amter og kommuner til den slags ting. Når vi snakker om, at det er vigtigt, at de kollektive trafikmidler gøres gratis, er det ikke som led i den almindelige diskussion om, at nu skal vi have brugt nogle penge. Det handler sådan helt banalt om børnenes trafikikkerhed. Der er ikke så mange børn, som bliver kvæstet eller dræbt i trafikken som før, og det er godt, men der er stadig væk nogle, og vi mener, at vores forslag kunne være med til at få de tal gjort endnu mindre. Jeg synes, det er for tyndt, når en række ordførere ikke har andet at sige til det, end at det er kommuner og amter, der skal tage sig af det.

Til sidst tror jeg egentlig bare, jeg har en enkelt bemærkning i den absolutte småtingsafdeling. På et tidspunkt lod hr. Askjær Jørgensen den løbe så stærkt deroppe, at det faktisk lykkedes ham at finde på et område, hvor VS ville have udbygning, hvor vi faktisk ikke har sagt det. Hverken jeg eller nogen anden VSer har i seminariedebatten foreslået, at der skulle bygges flere seminarier. Vi har

[Tinning]

sagt, at det var det rene rableri at nedlægge dem, men det er noget andet.

(Kort bemærkning).

Askjær Jørgensen (FP):

Inden hr. Tinning glemmer det, skal jeg gøre opmærksom på, at hr. Tinning ikke fik sin glorie pudset op under denne debat. Den er fortsat møgbeskidt. Udtrykket er et udtryk, som hr. Tinning har brugt tidligere i eftermiddag. Derfor tillod jeg mig også at bruge det.

Jeg skal i øvrigt bemærke, at hr. Tinning ikke svarede på spørgsmålet om, hvordan det skal finansieres. Dog sagde hr. Tinning, at det skal tages, lidt før man får børn og lidt efter man får børn. Altså fra de unge under uddannelse. Det foregår i hvert fald i almindelighed, før man får børn. Det er da ikke alle, der får børn, samtidig med at de begynder på deres uddannelse. Det er altså dem, hr. Tinning vil have fat i. De skal klemmes noget mere, de unge. Og så når man ikke har børn mere. Så er man ældre, så er man folkepensionist osv. Så vil hr. Tinning have fat i dem igen.

Med hensyn til de 10 mia kr. i erhvervstilskud er det altså sådan, at hvis erhvervslivet får 10 mia kr. på en eller anden måde, så er det sandsynligt, at de går ud og sætter nogle folk i arbejde, og det er typisk børnenes fædre og mødre. Men de 10 mia kr. til at beskæftige børnefamiliernes fædre og mødre vil hr. Tinning altså heller ikke have ud.

Derfor har jeg ret i, at hr. Tinning er fjendtligt indstillet over for børnefamilierne.

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Hvis man giver erhvervslivet 10 mia kr., finder hr. Askjær Jørgensen det sandsynligt, at der sker et voldsomt opsving i beskæftigelsen – eller i det mindste kommer der mange folk i arbejde, herunder folk med børn. Jeg finder det sandsynligt, at der bliver investeret bl. a. i noget ny teknik og nogle rationaliseringer, nødvendiggjort af kapitalismen, konkurrencen og alt det dér – med det resultat, at der ud fra en nettobetragtning ikke kommer flere i arbejde. Oven i købet kan der meget nemt ske det, at der kommer færre i arbejde, at arbejdsløsheden altså stiger. Det

vil sige, at udgifterne til arbejdsløshedsunderstøttelsen stiger, det vil sige, at produktionen af de værdier, som ligger til grund for alle de goder, vi så gerne vil have, falder.

Jeg er fuldstændig klar over, at det er aldeles udsigtsløst at diskutere med hr. Askjær Jørgensen, om nu mine fornemmelser er rigtige, eller om hr. Askjær Jørgensens fornemmelser er rigtige. Jeg vil derfor foreslå, at vi går rent videnskabeligt til værks og siger: kan det dokumenteres, at de 10 mia kr. skaber arbejdspladser? Det har vi bedt om at få dokumenteret 10, 20, 30, 40, 50 gange med vores vanlige stædighed og ihærdighed. Vi har ikke fået noget svar. Jeg synes, at hr. Askjær Jørgensen, inden vi nu skal høre noget fra den samme skuffe igen, simpelt hen skulle fortælle os, hvornår vi får den konkrete dokumentation. For så svært er det jo heller ikke. Vi kan hurtigt finde ud af at undersøge de ting, skulle man da tro, hvis ikke erhvervslivet af forskellige hensyn vil holde på nogle informationer. Ellers skulle det være til at finde ud af: hvad har nettovirkningen af de erhvervstilskud været?

Enten har jeg udtrykt mig uklart, eller også har hr. Askjær Jørgensen ikke lyttet efter. Jeg sagde ikke, at det var de unge, lige før de fik børn, eller de unge under uddannelse, som nu skulle til at finansiere disse ting. Det, jeg sagde, var, at der burde ske en udjævning af livsindkomsten, sådan at man får mere, når man har børnene, og lidt mindre, når man ikke har dem. Det er da rigtigt, at nogle af dem, der ikke har børn hjemme, er pensionister. Det er da fuldstændig rigtigt, men der er nu altså også en hel del andre mennesker, som ikke har børn hjemme, men som ikke er pensionister.

(Kort bemærkning).

Askjær Jørgensen (FP):

Så længe vi ikke har fået videnskabeligt bevis, at den beskæftigelsesplan, VS kom med i 1976, kan sætte en eneste i beskæftigelse, skylder vi andre ikke nogen videnskabelig dokumentation for, at det, vi siger, er rigtigt. Når hr. Tinning bruger disse tomme bemærkninger og så forlanger videnskabelig dokumentation fra os andre, synes jeg nok, hr. Tinning forlanger debat på ulige vilkår.

Jeg kan fange hr. Tinning en gang mere, når hr. Tinning nu siger, at hvis man giver

[Askjær Jørgensen]

nogle flere penge ud til erhvervslivet, rationaliserer de, og så producerer de noget mere med den samme arbejdskraft. Nå, ja, men det er så i orden, så får man altså en større produktion, og den forudsætter hr. Tinning jo også bliver afsat. Det vil altså sige, den giver indtægter, lige så vel som når man får indtægter fra Nordsøen. På en eller anden måde giver det altså gevinst. Det gør det.

Jeg skal glæde hr. Tinning med, at det var min sidste lektion til hr. Tinning for i dag.

(Kort bemærkning).

Tinning (VS):

Jeg skal også holde mig til mine sidste bemærkninger og bare sige, at jeg tror ikke, denne helt generelle diskussion fører nogen steder hen, men jeg vil foreslå hr. Askjær Jørgensen at gøre to ting. Den ene er at læse den beskæftigelsesplan, vi har lavet. Den anden er at dokumentere virkningen af de tilskud til erhvervslivet. For selvfølgelig er det rigtigt, at også når der sker rationaliseringsinvesteringer og sådan noget, så bliver der produceret et eller andet. Men min pointe var netop, at hvis man vælger den anvendelse af de 10 mia kr., så sker der en stigning i arbejdsløsheden, dvs. et fald i muligheden for at producere de værdier, vi snakker så meget om. Det er det, der er hovedproblemet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Lilli Gyldenkilde):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, bestræber jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

8) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 17:

Forslag til folketingsbeslutning om forsøg med udsendelse af dagblade som lydaviser til blinde, svagsynede og andre læsehandicappede.

Af Ingerlise Koefoed (SF) m. fl.
(Fremsat 9/11 82).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Palle Simonsen):

Det forslag om forsøg med udsendelse af dagblade som lydaviser, der nu er fremsat af SF, rejser umiddelbart det spørgsmål, om der er behov for forsøg, og dernæst, om tidspunktet for et eventuelt forsøg er rigtigt valgt.

For så vidt angår det første spørgsmål er forslagsstillerne selv i bemærkningerne til forslaget inde på, hvad der allerede i dag findes af informationsmateriale, der er tilgængeligt for blinde og svagsynede, og jeg vil kort supplere forslagsstillerens oplysninger.

For det første kan jeg oplyse, at der her i landet findes ca. 10.000 blinde og svagtseende. Hvor mange der i øvrigt er læsehandicappede, har vi ikke tal på. Flertallet af de blinde og svagtseende er ældre, der er blevet synshandicappede i en relativt sen alder, og ca. 350 er børn.

Som forslagsstillerne nævner, er der mulighed for på nogle biblioteker at låne lokale lydaviser. Kulturministeriet har herom oplyst, at der pr. 1. november 1982 enten var igangsat eller var vedtaget til igangsættelse i begyndelsen af 1983 37 lydaviser i biblioteksregie, dækkende 46 kommuner. Lydaviserne produceres som nævnt i biblioteksregie og derfor under hensyntagen til bibliotekslovens krav om alsidighed, aktualitet og kvalitet. De lokale lydaviser udsendes én gang ugentlig på bånd af 60-90 minutters varighed. Det indlæste stof er fra de trykte lokalaviser og information fra de kommunale forvaltninger. Der sker en udvælgelse, men det, der tages med, indlæses i sin helhed uden at blive redigeret.

Ved lov nr. 250 af 27. maj 1981 om ændring af lov om folkebiblioteker m.v. blev der som bekendt åbnet mulighed for at yde statstilskud til lydaviser med 50 pct. af første års drifts- og etableringsudgifter. I 1981 blev